Додаток 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
КНП «КРЦПМСД КРР»
від 18.07.2025 № 185

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає організаційні та практичні засади запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми у КНП «КРЦПМСД КРР», порядок виявлення та розгляду повідомлень про випадки насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, механізм реагування на такі випадки, а також організацію взаємодії з уповноваженими органами та службами.

1.2. Положення розроблено відповідно до:

- Конституції України;
- Сімейного кодексу України;
- Закону України «Про охорону дитинства»;
- Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;
- Закону України «Про захист персональних даних»;
- Закону України «Про інформацію»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми»;
- постанови Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 р. № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах»;
- інших нормативно-правових актів у сфері охорони дитинства, охорони здоров’я, запобігання насильству та захисту прав дітей.

1.3. Це Положення є обов’язковим для всіх працівників КНТ «КРЦ ПМСД КРР», а також для інших осіб, які залучаються до роботи та контактують з дітьми.

1.4. Дія цього Положення поширюється на випадки насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, які сталися у приміщеннях чи на території КНП «КРЦ ПМСД КРР», під час надання медичної допомоги, перебування дитини у підприємстві, а також під час заходів, організатором або співорганізатором яких є підприємство.

1.5. У КНТ «КРЦ ПМСД КРР» визнається неприпустимою будь-яка форма насильства та жорстокого поводження з дитиною.

1.6. Основними принципами діяльності підприємства щодо запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми є:

- забезпечення найкращих інтересів дитини;

- законність та верховенство права;
- повага до честі та гідності дитини;
- недопущення дискримінації;
- конфіденційність;
- невідкладність реагування;
- неупередженість;
- безпека дитини;
- нетерпимість до будь-яких проявів насильства та жорстокого поводження;
- недопущення повторної травматизації дитини;
- забезпечення доступу дитини до необхідної медичної, психологічної, соціальної та іншої допомоги.

2. Мета та основні завдання

2.1. Метою цього Положення є створення в КНТ «КРЦ ПМСД КРР» безпечного середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення своєчасного виявлення відповідних випадків, належного реагування на них та захисту прав і законних інтересів дитини.

2.2. Основними завданнями є:

- запобігання будь-яким формам насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- формування у працівників підприємства нульової толерантності до насильства;
- забезпечення працівників інформацією про ознаки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- забезпечення доступних способів повідомлення про можливі випадки насильства;
- своєчасне виявлення ознак насильства та/або жорстокого поводження;
- невідкладне реагування на виявлені випадки;
- забезпечення взаємодії з Національною поліцією, службою у справах дітей, органами соціального захисту та іншими уповноваженими суб’єктами;
- забезпечення дитині необхідної медичної допомоги та, за потреби, сприяння отриманню психологічної і соціальної допомоги;
- недопущення повторного насильства та мінімізація ризиків його виникнення;
- проведення аналізу випадків насильства з метою усунення причин та умов, які могли їм сприяти.

3. Види насильства та жорстокого поводження

3.1. До проявів насильства та жорстокого поводження з дитиною належать, зокрема:

- фізичне насильство;
- психологічне насильство;
- сексуальне насильство;
- економічне насильство;
- домашнє насильство;

- булінг;
- експлуатація дитини;
- втягнення дитини у найгірші форми дитячої праці;
- інші форми жорстокого поводження, що принижують гідність дитини, завдають шкоди її фізичному або психічному здоров'ю чи створюють загрозу її життю або здоров'ю.

3.2. Недопустимою є також поведінка працівників підприємства, яка може створювати ризик насильства або жорстокого поводження, зокрема:
- залякування дитини;
- образи або приниження;
- висміювання;
- погрози;
- застосування покарань;
- грубе поводження;
- демонстративне ігнорування потреб дитини;
- інші дії чи бездіяльність, що порушують право дитини на повагу до її особистості та гідне ставлення.

4. Суб'єкти виконання цього Положення

4.1. Виконання цього Положення забезпечують:
- директор КНП «КРЦ ПМСД КРР»;
- медичний директор;
- керівники структурних підрозділів;
- медичні працівники;
- інші працівники підприємства;
- інші фахівці, які контактують з дітьми;
- особи, залучені до роботи підприємства, у межах їх повноважень.

5. Обов'язки директора

5.1. Директор КНТ «КРЦ ПМСД КРР»:
- затверджує це Положення та забезпечує його виконання;
- забезпечує оприлюднення Положення на офіційному веб-сайті підприємства та/або в інший доступний спосіб;
- забезпечує ознайомлення працівників із цим Положенням;
- організовує навчання та інформування працівників щодо захисту дітей від усіх форм насильства та жорстокого поводження;
- забезпечує функціонування механізму подання та розгляду повідомлень;
- забезпечує вжиття заходів для усунення або мінімізації виявлених ризиків;

6. Обов'язки медичного персоналу

6.1. Медичний персонал КНП «КРЦ ПМСД КРР» зобов'язані:
- дотримуватися вимог цього Положення;
- поважати честь, гідність та права дитини;
- не допускати будь-яких проявів насильства або жорстокого поводження;
- бути уважними до фізичного та психологічного стану дитини;

- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження невідкладно вжити заходів для припинення небезпечної ситуації;
- у разі необхідності надати дитині медичну допомогу або організувати її надання;
- за потреби викликати бригаду екстреної медичної допомоги;
- невідкладно повідомити директора або особу, яка виконує його обов'язки, про виявлений випадок або підозру на випадок насильства;
- у випадках, передбачених законодавством, повідомити Національну поліцію;
- не приховувати випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- не допускати розголошення інформації про дитину та обставини випадку особам, які не мають законних підстав для її отримання.

6.2. Медичний персонал несе відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо захисту дитини відповідно до законодавства.

7. Правила безпечної взаємодії з дитиною

7.1. Медичний персонал під час роботи з дітьми повинні використовувати професійні, ненасильницькі методи спілкування.

7.2. Забороняється:

- кричати на дитину;
- ображати, принижувати або висміювати дитину;
- погрожувати дитині;
- застосовувати фізичне покарання;
- використовувати фізичний контакт як засіб покарання або залякування;
- примушувати дитину до дій, які не передбачені медичною необхідністю та законодавством;
- залишати дитину без необхідного нагляду, якщо це створює загрозу її життю чи здоров'ю;
- здійснювати дії сексуального характеру або інші дії, що порушують статеву недоторканність дитини.

7.3. Фізичний контакт працівника з дитиною допускається лише тоді, коли він необхідний відповідно до характеру медичної допомоги, медичного огляду чи іншої професійної діяльності.

7.4. Під час проведення медичного огляду, процедур та інших медичних маніпуляцій працівник повинен дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони здоров'я, прав пацієнта та принципів поваги до гідності дитини.

7.5. Якщо фізичний контакт з дитиною не є безпосередньо необхідним для надання медичної допомоги, він не допускається.

7.6. Під час проведення медичних маніпуляцій, які передбачають необхідний фізичний контакт, працівник повинен забезпечувати максимально можливі умови безпеки, конфіденційності та гідності дитини.

8. Запобіжні заходи

8.1. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми у підприємстві здійснюються:

- інформування працівників про вимоги цього Положення;
- навчання працівників з питань захисту прав дітей;
- оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження;
- вжиття заходів щодо усунення або мінімізації виявлених ризиків;
- інформування батьків та інших законних представників дітей;
- розміщення інформаційних матеріалів щодо способів отримання допомоги;
- забезпечення доступних способів повідомлення про можливі випадки насильства;
- аналіз випадків насильства та причин, що сприяли їх виникненню.

8.2. Під час прийняття на роботу працівників, які мають безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, враховуються вимоги законодавства щодо недопущення до роботи з дітьми осіб, стосовно яких існують встановлені законом обмеження.

8.3. Не допускається до роботи у контакті з дітьми особа, інформацію про яку внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

8.4. Під час прийняття на роботу працівника, який контактуватиме з дітьми, проводиться співбесіда із ситуаційними питаннями щодо поведінки у випадках конфлікту, агресії, насильства або жорстокого поводження з дитиною.

9. Виявлення випадків насильства та жорстокого поводження

9.1. Підставами для реагування є:

- безпосереднє виявлення працівником ознак насильства;
- заява або повідомлення дитини;
- повідомлення батьків або іншого законного представника;
- повідомлення іншого працівника;
- повідомлення іншої особи;
- інформація від Національної поліції, служби у справах дітей або іншого уповноваженого органу;
- інші відомості, які дають підстави припускати, що дитина постраждала або може постраждати від насильства чи жорстокого поводження.

9.2. Ознаками, які можуть свідчити про насильство або жорстоке поводження, можуть бути:

- тілесні ушкодження, характер яких не відповідає поясненням щодо їх виникнення;
- часті або незрозумілі травми;
- страх перед певною особою;
- різка зміна поведінки;
- замкнутість або надмірна тривожність;
- ознаки сексуального насильства;
- ознаки неналежного догляду;
- висловлювання дитини про насильство;
- інші фізичні або психологічні ознаки.

9.3. Працівник не повинен самостійно проводити розслідування обставин можливого насильства або проводити повторне детальне опитування дитини, якщо це може призвести до її повторної травматизації.

10. Порядок подання та реєстрації повідомлень

10.1. Повідомлення про можливий випадок насильства або жорстокого поводження може бути подане:

- усно;
- письмово;
- електронною поштою;
- телефоном;
- іншим доступним способом.

10.2. Повідомлення може бути анонімним, якщо особа, яка його подає, бажає зберегти анонімність.

10.3. Працівник, який отримав повідомлення про можливий випадок насильства, невідкладно передає інформацію медичному директору.

10.4. Повідомлення реєструється у журналі обліку внутрішніх інцидентів (журналі безпеки).

10.5. Для первинного повідомлення використовується форма, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04 червня 2025 р. № 658.

11. Порядок реагування

11.1. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження працівник:

- вживає невідкладних заходів для припинення небезпечної ситуації;
- забезпечує безпеку дитини;
- за потреби надає медичну допомогу;
- за потреби викликає бригаду екстреної медичної допомоги;
- у разі безпосередньої загрози життю або здоров'ю звертається до Національної поліції;
- невідкладно повідомляє медичного директора.

11.2. Медичний директор розглядає отримане повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження.

11.3. У разі виявлення ознак насильства та/або жорстокого поводження з дитиною медичний директор забезпечує повідомлення:

- батьків або інших законних представників дитини, крім випадків, коли вони є кривдниками дитини;
- уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;
- служби у справах дітей за місцем розташування підприємства.

11.4. Повідомлення, передбачені пунктом 11.3. цього Положення, здійснюються **невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин** з моменту виявлення ознак насильства та/або жорстокого поводження, у письмовій формі, у тому числі з використанням електронної комунікації, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1513.

11.5. Одночасно із повідомленням служби у справах дітей та Національної поліції забезпечується інформування інших органів у випадках та порядку, визначених законодавством.

11.6. Якщо батьки або інші законні представники дитини можуть бути причетними до насильства щодо дитини, вони не повідомляються про виявлений випадок у порядку, передбаченому пунктом 11.3. цього Положення, до з'ясування відповідними уповноваженими органами обставин випадку.

12. Медична допомога дитині

12.1. Дитині, яка постраждала або могла постраждати від насильства чи жорстокого поводження, забезпечується необхідна медична допомога відповідно до стану її здоров'я та вимог законодавства.

12.2. Медичний огляд та медичне документування здійснюються відповідно до законодавства та клінічних потреб дитини.

12.3. Медичний працівник фіксує в медичній документації об'єктивно встановлені ознаки та обставини, які мають значення для стану здоров'я дитини, без необґрунтованих припущень щодо вини конкретної особи.

12.4. У разі необхідності дитині забезпечується направлення або сприяння в отриманні психологічної, соціальної, правничої та іншої необхідної допомоги.

12.5. У разі загрози життю чи здоров'ю дитини медична допомога має пріоритет перед іншими організаційними процедурами.

13. Взаємодія з іншими суб'єктами

13.1. КНП «КРЦ ПМСД КРР» взаємодіє з:

- Національною поліцією України;
- службою у справах дітей;
- органами соціального захисту населення;
- надавачами соціальних послуг;
- органами місцевого самоврядування;
- закладами освіти;
- закладами охорони здоров'я;
- іншими суб'єктами відповідно до законодавства.

13.2. Взаємодія здійснюється з метою:

- захисту дитини;
- припинення насильства;
- оцінки потреб дитини;
- організації необхідної допомоги;
- запобігання повторним випадкам;
- усунення причин та умов, що сприяли насильству.

13.3. Працівники підприємства не замінюють собою повноваження органів Національної поліції, служби у справах дітей та інших уповноважених суб'єктів.

14. Навчання та інформування працівників

14.1. Працівники КНП «КРЦ ПМСД КРР» ознайомлюються з цим Положенням до початку роботи з дітьми, але не пізніше п'яти робочих днів з дня початку роботи.

14.2. Інформування та навчання працівників включає, зокрема, питання:

- розпізнавання фізичного, психологічного, сексуального та економічного насильства;
- ознак жорстокого поводження;
- прав дитини;
- запобігання повторній травматизації;
- ненасильницького спілкування;
- порядку дій у разі виявлення насильства;
- порядку повідомлення уповноважених органів;
- алгоритму взаємодії з Національною поліцією та службою у справах дітей;
- надання першої психологічної допомоги;
- захисту персональних даних та конфіденційності.

14.3. Навчання та інформування працівників проводяться систематично, зокрема під час щорічних заходів з підвищення обізнаності з питань захисту дітей.

15. Інформування дітей та їх законних представників

15.1. У доступних для відвідувачів місцях підприємства розміщується інформація про:

- права дитини;
- неприпустимість насильства;
- способи повідомлення про насильство;
- телефони та електронні сервіси, за якими дитина може отримати допомогу;
- можливість звернення до Національної поліції та служби у справах дітей.

15.2. Інформація має бути викладена зрозумілою для дітей мовою та, за можливості, у формі плакатів, буклетів, пам’яток або іншої доступної інформації.

15.3. Інформаційні матеріали можуть розміщуються також на офіційному веб-сайті підприємства.

16. Конфіденційність та захист персональних даних

16.1. Інформація про дитину, яка постраждала або могла постраждати від насильства чи жорстокого поводження, є конфіденційною та обробляється відповідно до законодавства.

16.2. Не допускається розголошення працівниками підприємства інформації про обставини випадку особам, які не мають законних підстав для її отримання.

16.3. Під час обміну інформацією з іншими суб’єктами забезпечується передача лише тієї інформації, яка необхідна для захисту прав та інтересів дитини та виконання законних повноважень відповідного суб’єкта.

16.4. Документи та журнали, що містять інформацію про випадки насильства, зберігаються з дотриманням вимог законодавства щодо захисту персональних даних та медичної таємниці.

17. Відповідальність

17.1. Особи, винні у вчиненні насильства або жорстокого поводження з дитиною, приховуванні таких випадків, неналежному реагуванні або

невиконанні обов’язків щодо захисту дитини, несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

17.2. Працівники підприємства несуть відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов’язків, визначених цим Положенням, відповідно до законодавства та умов трудових відносин.

Інформація для батьків та дітей

НАСИЛЬСТВУ НЕ МІСЦЕ!

ДИТИНА МАЄ ПРАВО НА БЕЗПЕКУ, ПОВАГУ ТА ЗАХИСТ

Кожна дитина має право:

- на життя, здоров'я та безпеку;
- на повагу до честі та гідності;
- на захист від фізичного, психологічного, сексуального насильства та жорстокого поводження;
- звернутися по допомогу та бути почутою;
- повідомити про насильство щодо себе або іншої дитини;
- отримати необхідну медичну, психологічну та іншу допомогу.

! НАСИЛЬСТВО — ЦЕ НЕ НОРМА

Неприпустимими є:

- удари, штовхання, побої та інші дії, що завдають фізичного болю;
- образи, приниження, погрози, залякування;
- сексуальні дії або будь-які дії сексуального характеру щодо дитини;
- залишення дитини без необхідної допомоги та турботи;
- будь-яке інше жорстоке або принизливе поводження.

Ніхто не має права кривдити дитину — ні дорослий, ні інша дитина.

ЯКЩО ТИ ЗІТКНУВСЯ/ЗІТКНУЛАСЯ З НАСИЛЬСТВОМ

Не мовчи! Ти не винен/не винна у тому, що сталося.

Ти можеш:

1. Розповісти дорослому, якому довіряєш.
2. Звернутися до працівника нашого підприємства.
3. Повідомити про насильство особисто, письмово або іншим доступним способом.
4. Якщо тобі або іншій дитині загрожує небезпека —

   негайно телефонуй 102.

📞 КУДИ МОЖНА ЗВЕРНУТИСЯ ПО ДОПОМОГУ

102 — Національна поліція України
Якщо дитині загрожує небезпека, сталося насильство або потрібне негайне втручання.

112 — Єдиний номер екстреної допомоги
Для звернення по екстрену допомогу.

1547 — Урядова гаряча лінія з питань протидії насильству
Безкоштовна допомога та консультації щодо насильства.

116 111 — Національна дитяча гаряча лінія
Безкоштовна психологічна та інформаційна допомога дітям і підліткам.

0 800 500 335 — Національна дитяча гаряча лінія
Безкоштовна допомога та консультації.

🏢 ТИ ТАКОЖ МОЖЕШ ЗВЕРНУТИСЯ:

до Національної поліції України — 102;

до служби у справах дітей за місцем проживання;

до працівника КНП «КРЦ ПМСД КРР», якому ти довіряєш.

Працівники закладу зобов'язані реагувати на повідомлення про насильство та вживати заходів для захисту дитини.

ПАМ'ЯТАЙ!

ТИ НЕ ВИНЕН / НЕ ВИННА У НАСИЛЬСТВІ.

ТИ МАЄШ ПРАВО СКАЗАТИ «НІ».

ТИ МАЄШ ПРАВО ПРОСИТИ ПРО ДОПОМОГУ.

ПРО НАСИЛЬСТВО МОЖНА І ТРЕБА ПОВІДОМЛЯТИ.

Якщо ти бачиш, що кривдять іншу дитину — також не мовчи.

БЕЗПЕКА ДИТИНИ — СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ!